

РЕШЕНИЕ

№ 168

гр. Варна, 05.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в публично заседание на пети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Янко Д. Янков

Членове: Даниела П. Костова
Светослава Н. Колева

при участието на секретаря Соня Н. Дичева
в присъствието на прокурора А. Вл. П.
като разгледа докладваното от Светослава Н. Колева Въззивно наказателно дело от общ характер № 20233000600240 по описа за 2023 година

Предмет на въззивна проверка е правилността на присъда № 11/15.06.2023г., постановена по НОХД № 215/2023 г. на Шуменския окръжен съд. С атакувания съдебен акт подсъдимият Ж. Д. К., ЕГН ***** е бил признат за виновен в извършване на престъпление по смисъла на **чл.343, ал. 4, вр. ал. 3 б. „б“, вр. ал. 1, б. „б“ и „в“ НК**, тъй като на 28.09.2022г. около 21. 15 ч. в град Шумен при управляване на моторно превозно средство - лек автомобил марка „Волво - ХЦ 60“, с рег. № В 7530 ВР, по бул. „Симеон Велики“ с посока на движение от центъра на гр. Шумен към гр. Варна, в района на кръстовище с кръгово движение с ул. „Спортист“ и вход за магазин „Практикер“ нарушил правилата за движение по ЗДП, а именно: чл. 21 ал. 1 от ЗДП: „При избиране скоростта на движение на водача на пътно превозно средство е забранено да превишава следните стойности на скоростта в км/ч - за пътно превозно средство от Категория В в населено място - 50 км/ч“ и чл.50 ал.1 от ЗДП „На кръстовище, на което единият от пътищата е сигнализиран като път с предимство, водачите на пътни превозни средства от другите пътища са длъжни да пропуснат пътните превозни средства, които се движат по пътя с предимство.“, като не избрал скорост на движение на управлявания от него автомобил до 50 км/ч, а управлявал автомобила със скорост от 103. 7 км/ч, не пропуснал пътното превозно средство - лек автомобил марка „Ситроен“, модел „Саксо“, с регистрационен номер Н 5794 АН, управляван от Св. А. С., с пътник на предната дясна седалка М. М. С., движещо се по пътя с предимство - в кръстовището с кръгово движение,

навлязъл в кръстовището с кръгово движение, сигнализирано със знак Б1 (съгласно чл. 46 ал. 1 от ППЗДП: „Пътен знак Б1 указва на водачите на пътни превозни средства, че са длъжни да пропуснат движещите се по пътя с предимство, което може да стане и без спиране.“) и причинил пътнотранспортно произшествие, като ударил с предната дясна част на управлението от него лек автомобил предната лява врата на лекия автомобил „Ситроен“ и по непредпазливост причинил смърт на едно лице и телесна повреда на едно лице, а именно смъртта на Св. А. С. и средна телесна повреда по смисъла на чл. 129 ал. 2 от НК на М. М. С., изразяваща се в счупване на горното рамо на лявата срамна кост на таза, което причинило трайно затрудняване на движението на левия долен крайник за период по-дълъг от 30 дни.

На основание чл. 58а, вр.чл.54 от НК ШОС наложил на подс. К. наказание лишаване от свобода за срок от 3 /три/ години и 4 /четири/ месеца при първоначален общ режим на изтърпяване.

На осн. чл. 343г от НК ШОС лишил подс. Ж. Д. К. от право да управлява МПС за срок от 5 години и 4 месеца.

С атакуваната присъда подсъдимият К. е осъден да заплати направените по делото разноски в полза на Държавата, както и на частните обвинители: на А. С. Н. сумата от 2 2500 лв. за адвокатско възнаграждение; на М. М. С. сумата от 4 000 лв. за адвокатско възнаграждение. Първостепенният съд се произнесъл по съдбата на веществените доказателства по делото.

Въззивното производство пред АС - Варна е образувано въз основа на въззивна жалба на подсъдимия и неговата защита – адв. И. Й., с която се развиват оплаквания за неправилност на постановената присъда в аспект на завишено наказание, наложено на подс. К.. Твърди се, че първата инстанция не е отчела смекчаващите отговорността на подсъдимия, положителните данни за неговата личност, очертаващи го лице с ниска обществена опасност. Аргументира се искане за намаляване срока на наказанието лишаване от свобода и за приложението на института на условното осъждане.

Въззивната инстанция е сезирана и с оплаквания на частните обвинители Р. Н., А. Н. и Магдалена С. за несправедливост на наложените наказания в аспект на заниженост. Акцентът е върху завишената обществена опасност на престъпленията против транспорта, която според частното обвинение изисква строго наказване на дейците. Иска се увеличаване срока на наказанието лишаване от свобода на 6 години, редуцирани по реда на чл.58а от НК на четири.

В съдебно заседание въззивният прокурор изразява становище за неоснователност на въззивната жалба на защитата. Намира оплакванията на частното обвинение за основателни. Счита, че обстоятелствата, включени в предмета на доказване, са били установени по несъмнен и категоричен начин. Намира обаче отмерените от първата инстанция наказания за несправедливи, тъй като са съдът подценил обществената опасност на деянието и дееца, които налагали по-строго санкциониране.

В съдебно заседание въззивниците-частни обвинители чрез повереника си - адв.Б. Б., поддържат въззивната си жалба на изложените в нея и допълнението основания. Изразяват становище за неоснователност на жалбата на подсъдимия и за неприложимост на чл.66 от НК, тъй като липсвали изключителни или многобройни смекчаващи отговорността обстоятелства. Поддържа се довод, че подсъдимият е с висока лична обществена опасност, тъй като въпреки незначителния си опит като водач е управлявал безотговорно лекия автомобил – с превишена скорост, с отклонено внимание („ровел“ из мобилния си телефон, за да сменя музика), в не добро здравословно състояние (през деня бил на зъболекар, който вероятно му поставил болкоуспокояващи медикаменти). Акцентира се върху тежестта на резултата, която според жалбоподателите не може да бъде смекчена от никакви обстоятелства. Поддържа се искане за увеличаване размера на наложените наказания.

Частният обвинител А. Н. заявява, че поддържа изложеното от техния повереник, което и тяхна гражданска позиция.

Частната обвинителка Р. Н. заявява, че не желая да бъде поощрявано безотговорното поведение на пътя.

Частната обвинителка М. С. поддържа позицията на повереника.

Защитата от своя страна предлага собствен анализ на смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства и достига до заключение, че единственото утежняващо вината на подс.К. обстоятелство е високата скорост на движение на л.а. „Волво“. Адв.Й. акцентира на младата възраст на подсъдимия, добрите му характеристични данни, на искреното разкаяние за стореното и дълбокото състрадание и съпричастие към причинената смърт на негова позната, констатирани и от заключението на СППЕ, останала недооценена от първата инстанция. Защитата коментира и Доклад, утвърден от Председателя на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“, според който кръговото кръстовище на бул. „Симеон Велики“ и вход-изход на магазин „Практикер“ в гр.Шумен не е проектирано и изградено съгласно нормативните изисквания, не осигурява безопасното и безпроблемно преминаване по бул. „Симеон Велики“ и създава допълнителни конфликтни точки между участниците в движението и предпоставки за ПТП. В крайна сметка искането на защитата е да бъде намалено наложеното на подс.К. наказание лишаване от свобода на законовия минимум с приложението на чл.66 от НК.

В последната си дума подсъдимият заявя, че е осъзнал вината си, изразява искреното си съжаление и страда с пострадалите. Моли за условна присъда, за да бъде със семейството си и да продължи обучението си в университета.

Въззивните жалби са процесуално допустими, подадени в срока за обжалване и от надлежна страна. Разгледана по същество се въззивната жалба на защитата се преценява като основателна, а тези на частното обвинение – съответно като неоснователни.

Съдебното производство пред първата инстанция е проведено по реда на т.нар. „съкратено съдебно следствие” по реда на чл.371, т.2 от НПК, което и определя фактическите предели на настоящата въззивна проверка. Съдът непосредствено е изслушал вещите лица по назначената от него комплексна съдебнопсихиатрична и психологична експертиза.

Въз основа на събраните в хода на първоинстанционното съдебно следствие доказателства настоящият въззивен състав приема за безспорно установена следната фактическа обстановка:

Подсъдимият Ж. Д. К., ЕГН *****, е роден на 19.05.2004г. в гр. Шумен, българин, български гражданин, неженен, с основно образование, ученик в 12 клас в СУ „Сава Доброплодни“ - гр. Шумен, с постоянен адрес - гр. Шумен, ул. Владайско въстание” № 153, ет. 1, ап. 1

Подсъдимият Ж. Д. К. имал издадено свидетелство за управление на моторно превозно средство № 258600122, категория В, валидно от 30.05.2022г. до 30.05.2032г.

На 28.09.2022г. около 21:15 часа подс. Ж. Д. К. управлявал лек автомобил марка „Волво“, модел „ХЦ 60“, с регистрационен номер В 7530 ВР в град Шумен по бул. „Симеон Велики“ с посока на движение от центъра на град Шумен към град Варна. На предна дясна пасажерска седалка се возел св. М. А.ев В.. Достигайки кръстовището с кръгово движение с ул. „Спортист“ и вход за магазин „Практикер“, означено с пътен знак Б1 „Пропусни движещите се по пътя с предимство!“ от ППЗДвП, подс. К. управлявал лекия автомобил със скорост от около 103,7 км/ч при разрешена скорост за пътно превозно средство от категория В в населено място - 50 км/ч. В този момент отдясно-наляво, спрямо посоката на движение на лекия автомобил „Волво“, от паркинга на магазин „Практикер“ се движел лек автомобил марка „Ситроен“, модел „Саксо“, с регистрационен номер Н 5794 АН, управляван от Св. А. С., като на предната дясна пасажерска седалка се намирала св. М. М. С.. Лекият автомобил „Ситроен“ навлязъл в кръстовището с кръгово движение със скорост от около 21 км/ч, идвайки от път, означен с пътен знак Б3 „Път с предимство“. Към момента на навлизане на лекия автомобил „Ситроен“, управляван от Св. С. в описаното кръстовище, автомобилът „Волво“ се намирал на около 57,5м преди кръстовището. Подс. К. навлязъл с управлявания от него автомобил „Волво“ в описаното кръстовище, като не избрал скорост на движение на управлявания от него автомобил до 50км/ч, а управлявал автомобила със скорост от 103,7 км/ч, не пропуснал пътното

превозно средство - лек автомобил марка „Ситроен“, модел „Саксо“, с регистрационен номер Н 5794 АН, управляван от Св. А. С., с пътник на предната дясна седалка св. М. М. С., движещо се по пътя с предимство - в кръстовището с кръгово движение, вследствие на което реализирал пътнотранспортно произшествие, като ударил с предната дясна част на управлявания от него лек автомобил предната лява врата на лекия автомобил „Ситроен“. Вследствие на удара лявата страна на лекия автомобил „Ситроен“ била силно деформирана, включително с преместване на детайли в купето. Водачът Св. С. била непосредствено изложена с лявата си странична част към удрящия автомобил. При инициалния удар и тежката деформация в лявата част на лекия автомобил „Ситроен“, Св. С. получила тежка съчетана травма на глава, гръден кош, гръбнак, корем, таз и крайници, аспирация на кръв, анемия на вътрешните органи и травматичен и хеморагичен шок, които довели до смъртта на Св. С.. Св. М. М. С. - пътник в лекия автомобил „Ситроен“, също била изложена с лявата си странична част към удрящия автомобил, като получила следното травматично увреждане вследствие на реализираното пътнотранспортно произшествие - счупване на горното рамо на лявата срамна кост на таза, което поради анатомичната и функционалната връзка на костите на тазовия пръстен с долните крайници причинило трайно затрудняване на движението на левия долен крайник за период по-дълъг от 30 дни. На място на настъпилото пътнотранспортно произшествие пристигнали полицейски служители - св. М.С.Х., св. А.С.С., св. К.Д.К., св. А. В. В., които установили водача на лек автомобил марка „Волво“, модел „ХЦ 60“, с регистрационен номер В 7530 ВР, а именно подс. Ж. Д. К.. На място пристигнал и екип на РСПБЗН - Шумен - св. А.СТ.А., св. Д.В. Д. и св. Й.Ц.Р., които посредством помощта на хидравлична техника започнали да режат силно деформираните ламарини на лекия автомобил „Ситроен“, за да освободят тялото на затиснатия водач Св. С.. На място пристигнали два екипа на Центъра за спешна медицинска помощ. След като пожарникарите осигурили достъп до водача Св. С., св. Я.М.М.-М. - лекар от единия пристигнал на място екип на ЦСМП незабавно започнала да оказва спешна медицинска помощ на С.. С. била натоварена на линейка и отведена към МБАЛ - Шумен. Въпреки оказаната помощ, Св. С. починала вследствие на получените травми и бързо прогресиращ травматичен и хеморагичен шок в линейката при пристигане пред болничното заведение, Св. В.ХР. В. - лекар от

другия екип на ЦСМП оказал незабавна медицинска помощ на св. М. М. С., която била изведена от лекия автомобил и откарана с линейка в МБАЛ - Шумен, където била настанена в спешно отделение, поради травматичните увреждания които получила.

В хода на досъдебното производство са били назначени редица експертизи, дали заключения от значение за изясняване предмета на доказване по настоящото дело:

От заключението на комплексната автотехническа и съдебно медицинска експертиза се установява, че:

1. Л. а. „Волво“ преди удара се е движел по бул. „Симеон Велики“ със скорост от 103. 7 км/ч. и се е намирал на около 75 м. от мястото на удара или на около 57. 5 м. преди кръговото кръстовище в момента в който л. а. „Ситроен“ е навлязъл в кръстовището;
2. Л. а. „Ситроен“ навлизайки в кръстовището се е движел със скорост от 21 км/ч.;
3. Опасната зона за спиране на л. а. „Волво“ при скорост от 103. 7 км/ч. е 86 м.;
4. При движение с 50 км/ч. на л. а. „Волво“ към момента на навлизане на л. а. „Ситроен“ в кръстовището, последния би се намирал на около 16 м. след мястото на удара и двата автомобила биха се разминали без да настъпи ПТП;
5. При движение с 50 км/ч. на л. а. „Волво“ при своевременно възприемане на опасността от водача му с аварийно задействане на спирачната уредба, автомобилът би спрял на около 45 м. преди мястото на удара и не би настъпило ПТП;
6. Водачът на л. а. „Ситроен“ към момента на навлизане на автомобила в кръговото кръстовище, в него е нямало други превозни средства - л. а. „Волво“ се е намирал на около 57. 5 м. от него. Към момента на навлизане на л. а. „Волво“ в кръговото кръстовище, водача на л. а. „Ситроен“ нямал техническа възможност да предотврати ПТП - л. а. „Волво“ навлиза в опасната му зона за спиране;
7. При скорост от 104 км/ч. водачът на л. а. „Волво“ няма техническа възможност да предотврати ПТП. С избора си на скорост той сам се е поставил в ситуация, при която няма техническа възможност да спре пред налично препятствие/автомобил, намиращ се в кръговото кръстовище;
8. Причинените травматични увреждания на Св. С. и М. С. са причинени в резултат на действието на твърди тъпи предмети и добре отговарят да са получени при ПТП.

От заключението на СМЕ по писмени данни на в.л. Р.Т. се установява,

че на М. С. са причинени счупване на горното рамо на лявата срамна кост, която причинява трайно затруднение в движението на левия долен крайник за срок по-голям от 30 дни, поради анатомичната и функционална връзка на костите на тазовия пръстен с долните крайници. Разкъсно контузна рана на главата причинила временно разстройство на здравето, неопасно за живота.

От заключението на СМЕ за оглед и аутопсия на труп № 58/2022 г. се установява, че на пострадалата Св. С. е причинена съчетана травма - глава, гръден кош, гръбнак, корем, таз, крайници, анемия на вътрешните органи, травматичен и хеморагичен шок, аспирация на кръв в задно-долните отдели на белите дробове, по-изразена в дясно, порезни разни и кожни охлузвания. Непосредствената причина за смъртта на Св. С. се дължи на бързо прогресиращ травматичен и хеморагичен шок. Между установените травматични увреждания, получени при ПТП и настъпилата смърт е налице пряка причинна връзка.

От заключението на съдебно-химическа експертиза № Е-153/02.10.2022 г. Военно медицинска академия - МБАЛ-Варна се установява, че в кръвта и урината на подс. К. не са налице наркотични вещества или техни метаболити, включително и амфетамин.

От заключението на съдебна химико-токсикологична експертиза на ВМА с рег. № И-8321/07.10.2022 г. се установява, че в кръвта и урината на подс.К. не са установени наркотични вещества, както и че по тест касета от техническо средство „Drager DrugTest 5000“ не се доказва присъствие на амфетаминов тип стимуланти.

От заключението на химическа експертиза № 322/05.12.2022 г. се установява, че в кръвта на Св. А. С. няма наличие на алкохол.

От заключението на видео-техническа експертиза № 356/30.11.22 г. се установява, че в момента на навлизане на л. а. „Ситроен“ в кръговото кръстовище, л. а. „Волво“ се намира далеч от това кръстовище „...в горния ляв ъгъл на кадъра се появяват светлини на автомобил, който се движи по бул. „Симеон Велики“ към същото кръстовище“.

От заключението на комплексната съдебнопсихиатрична и психологична експертиза на вещите лица д-р. А.Д. и клиничен психолог Г.М. се установява, че преди ПТП подс. К. не е страдал от психични разстройства, че след ПТП при него се е отключило психично разстройство - разстройство в адаптацията, смесена тревожно-депресивна реакция.

От справката за съдимост на подс. К. се установява, че същия не е осъждан и не е освобождаван от наказателна отговорност по чл. 78а от НК.

От характеристика на подс.К. от СУ „Сава Доброплодни“ гр.Шумен се установяват добри характеристични данни за същия.

От приложената справка за нарушител/водач се установява, че подс. К. е правоспособен водач на МПС категория „В“ от 30.05.2022 г. и е наказван за нарушение по чл. 139 ал. 1 т. 1 от ЗДП /за управление на технически неизправен лек автомобил/ с глоба в размер на 50 лв.

Видно от изложеното по-горе, въззивният съд, за разлика от първата инстанция, ограничава фактите, въз основа гради вътрешното си убеждение, до тези, описани в обвинителния акт и признати от подсъдимия в особеното производство по чл.371 т.2 от НПК. Както е посочено в т.8 на Тълкувателно решение № 1/2009 г на ОСНК на ВКС допустимата защита на подсъдимия остава ограничена в рамките на признатите фактически положения по обвинителния акт. Затова и първата инстанция не може да „разширява“ тази фактическа рамка без да накърни правото на защита на подсъдимия. В конкретния случай ШОС е постъпил по този незаконосъобразен начин като е приел за установени факти, извън описаните в обвинителния акт и за които не е събрал лично и непосредствено каквито и да било доказателства. ШОС е приел, че: „от кръстовището подс. К. започнал да увеличава скоростта на управлявания от него автомобил, като минавайки под ж.п. моста по бул. „С. Велики“ скоростта на автомобила била около 80 км/ч. и продължавал да увеличава скоростта. В същото време подс. К. с едната си ръка сменял песни на мобилния си телефон, намиращ се в специална поставка, намираща се до скоростния лост на автомобила.“ Както вече бе отбелязано в обвинителния акт подобни констатации липсват, липсва съответно признание на подсъдимия за преписваното му поведение. Затова и всички изводи на частното обвинение, възприети и от първата инстанция, базирани на тази основа не могат да бъдат разглеждани като надлежно доказани и да служат за формиране на вътрешното убеждение на решаващите съдилища. Цялостното признаване от подсъдимия на фактите, изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт, обуславя ограниченията в пределите и на инстанционния контрол и фактическите рамки на въззивното решение. Затова и въззивният състав коригира фактите, тъй като не съзира нарушения в процесуалната дейност на първостепенния съд при формиране на решението за провеждане на диференцираното производство - налични са всички предпоставки за прилагане на особената процедура - подс.К. е направил действително волеизявление по чл. 371, т. 2 НПК, което е подкрепено от доказателствената съвкупност; ШОС е спазил регламентирания ред за допускане и провеждане на съкратено съдебно следствие. Затова, при констатираното изпълнение на лимитираните в Глава двадесет и седма от НПК правни предписания, въззивният съд не разполага с процесуална възможност да реши делото на основата на фактическа обстановка, различна от очертаната в обвинителния акт и да приеме фактически положения, несъвместими с признатите факти.

Горната фактическа обстановка е безспорна между страните и се установява от наличната по делото доказателствена съвкупност - показанията на свидетелите М. М. С., М. А.ев В., М.С.Х., А.С.С., К.Д.К. и А. В. В., А.С.Т.А., Д.В. Д. и Й.Ц.Р., Я.М.М.-М., В.ХР. В., Ж. К.Д. А. Д., приобщени от съда по реда на чл.373, ал.1 от НПК, заключенията по АТЕ, съдебно-медицинските експертизи, писмени доказателства, свидетелски показания, писма, справки, докл.записка, свидетелство за съдимост и др.

Затова и въззивната инстанция се солидаризира с извода на ОС Шумен относно материално правната квалификация на деянието на подсъдимия Ж. К., а именно такава по чл.343, ал.4, вр.ал.3, б. „Б“, вр. ал.1, б. „Б“ и б. „В“

от НК.

Безспорно е по делото, че подсъдимият К. притежава правоспособност на водач на МПС.

Безспорно е, че в резултат на ПТП-то, причинено от подс.К., е настъпила смъртта на Св. А. С., а на още едно лице /М. М. С./ са били причинени увреждания, които по своите медико-биологични признаци представляват средна телесна повреда по смисъла на чл.129 от НК. Горното обуславя и квалификацията по ал.4, вр.ал.3, б. „Б“ на чл.343 от НК.

При така установените факти и обстоятелства, относими към предмета на доказване, изводът на Окръжен съд Шумен за това, че подсъдимият К. следва да носи отговорност за квалифициран състав на престъпление против транспорта е законосъобразен. ШОС не е допуснал нарушение на материалния закон, свързан с правилното определяне на нормите, изпълващи бланкета на нормата на чл.343 от НК. Пострадалата Св. С. е управлявала л.а. „Ситроен“ със скорост в рамките на разрешената за населени места по път с предимство /кръгово кръстовище/. Подс.К. не успял да изпълни задължението си да охранява безопасността на водача и пътника в л.а. „Ситроен“, защото не е изпълнил две свои задължения като водач на МПС - това относно осигуряване на предоставеното предимство за преминаване пръв през кръстовището на л.а., управляван от загиналия водач (знак чл.50, ал.1 от ЗДвП и знак Б2) и това относно избора на скорост на движение (чл.21, ал.1 от ЗДвП). Въззивната инстанция се солидаризира с доводите на ШОС относно наличието на причинно следствена връзката и на двете нарушения на правилата по ЗДвП с настъпилия резултат.

Тези две нарушения категорично са допринесли за настъпването на общественоопасните последици. Изяснено е, че ако л.а. „Волво - ХЦ 60“ се е движел с разрешената скорост от 50 км/ч. двете МПС биха се разминали безпрепятствено и сблъсък не би настъпил.

При тези обстоятелства изводите на първата инстанция, че настъпилият общественоопасен резултат се явява пряко и непосредствено следствие от неправомерно поведение на подс. К. и съществува релевантна връзка между деянието му и настъпилите съставомерни резултати, са в пълен синхрон с доказателствата и материалния закон.

По отношение оплакването за несправедливост на наложеното наказание:

Въззивната инстанция намира отмереното от първата инстанция наказание „лишаване от свобода“ за несправедливо завишено. Тук следва да се отбележи, че предмет на преценка е размера на наказанието отмерен, преди неговата задължителна редукция по чл.58 а от НК. При определяне на наказанието, което следва да наложи на подсъдимия и неговата индивидуализация, съдът е бил обвързан с предвидено от законодателя наказание, което в случая е «Лишаване от свобода» в границите от 3 до 15 години (в приложимата по-благоприятна редакция на чл.343, ал.4 НК,

действала към момента на деянието). Реализацията на наказателната отговорност на подсъдимия Ж. К. е била осъществена от първостепенния съд при условията на чл.54 от НК, като е отчетената липса на предпоставките на чл.55 от НК предвид отсъствието на многобройни смекчаващи или изключителни за вината на дееца обстоятелства. Наказанието „Лишаване от свобода“ е било индивидуализирано на пет години, редуцирано на основание чл.58а НК с 1/3 до наложените три години и четири месеца, а допълнителното наказание е фиксирано в размер на пет години и четири месеца лишаване от права.

Санкцията е отмерена при отчетен баланс между отегчаващите и смекчаващите обстоятелства. В последната категория са включени младата възраст, необремененото съдебно минало на подсъдимия, добрата му характеристика, добросъвестното му поведение след инцидента. В противоречие с гоните констатации, ШОС е приел, че личността на подс. К. разкрива „сравнително висока степен на обществена опасност“. С този извод въззивната инстанция не може да се съгласи. Към момента на деянието подс. К. е бил 18 годишен юноша (всъщност ПТП то е причинено от подсъдимия четири месеца след навършване на пълнолетие), ученик в 12 клас, с много добри характеристики. Видно от заключението на назначената от първата инстанция СППЕ /което изобщо не е било обсъдено от съда/ преди инцидента подсъдимият е бил здрава, хармонична личност с отлична социална адаптация и постъпателно развитие, съответно на възрастовите периоди, през които е преминал, реализиран и удовлетворен от постигнатото, способен да се радва на живота, на семейството и на света като цяло; след ПТП-то при К. се е отключило психично разстройство с код F43.22 Разстройство в адаптацията, смесена тревожно- депресивна реакция по Международната класификация на болестите - 10 ревизия; вещите лица са открили налична силна идентификация на подс. К. с жертвата и пострадалите, което е отключило скръб /субективно чувство на тъга по загубата на обичан /в случая - позната и дете на близки / и траур - процес на специфично поведение, в което основното е скръбта. Загубата е състояние на депривация поради смъртта на някого и се свързва с поведението на траур. В процеса на изследването на личността на подсъдимия вещите лица са констатирани леко забавен по темп мисловен процес, без структурни нарушения, като в съдържанието доминират свръхценни идеи за безперспективност, за вина и малоценностни изживявания. Очевидно се касае за личност, осъзнала и приела вината за стореното, което сочи на започнал процес на превъзпитание и опровергава заключението на първата инстанция за завишена обществена опасност на дееца.

На следващо място не може да бъде споделено схващането на частното обвинение, възприето и от първата инстанция, за обема на отегчаващите вината на К. обстоятелства, сред които е включена високата степен на обществена опасност на деянието, предвид последвалия тежък престъпен резултат. Тук следва да се посочи, че настъпилият тежък резултат - смъртта

на една млада българска гражданка - в конкретния случай Св. А. С. и причинената средна телесна повреда на още едно лице - М. М. С., съставляват минимално необходимите елементи от обективния състав на престъплението по чл.343, ал.4, вр.ал.3, б.Б от НК, поради което и не е допустимо да бъде ценено като допълнително утежняващо отговорността обстоятелство.

Настоящият състав намира, че обществената опасност на конкретното деяние, осъществено от подсъдимия не се различава с нищо от типичните случаи за този вид престъпления (тези по чл.343, ал.4 НК) и не може да бъде определена като завишена или изключителна. Безспорно е по делото, че загиналата Св. С. няма никакъв принос за настъпването на фаталното ПТП. Подобно твърдение защитата и не навежда. Същевременно обаче не може да бъде подминато без внимание представеното пред въззивната инстанция писмено доказателство - доклад, утвърден от Председателя на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“, според който кръговото кръстовище на бул. „Симеон Велики“ и вход-изход на магазин „Практикер“ в гр. Шумен не е проектирано и изградено съгласно нормативните изисквания, не осигурява безопасното и безпроблемно преминаване по бул. „Симеон Велики“ и създава допълнителни конфликтни точки между участниците в движението и предпоставки за ПТП. Проверяващите са установили, че текущото ситуационно решение на кръстовището не се разпознава от водачите на пътни превозни средства (ППС) като кръгово кръстовище и то не изпълнява функциите на такова. Почти всяко ППС, движещо се по бул. „Симеон Велики“, не променя траекторията си, влизайки в кръговото кръстовище, а преминава направо през него, въпреки сигнализацията с пътни знаци. Дадени са препоръки за преоценка и реорганизация на кръстовището. Горните дава основание на въззивния съд да приеме, че принос към настъпване на ПТП, довело до съставомерния резултат има и въведената организация на движението по пътя, без тя да изключва възможността на подсъдимия да изпълни задълженията си като водач на МПС по избор на скоростта на движение и предоставянето на предимство за преминаване.

ШОС недопустимо се е позовал на „данни“ за допуснати от подсъдимия нарушения на чл.21 от ЗДвП, макар такива по делото да липсват. Сам ШОС е посочил, че Ж. К. не е санкциониран от органите на КАТ за подобно поведение. Затова и въззивната инстанция намира подобен подход за доказателствено неподкрепен. Всъщност по делото е установено, че подсъдимият в качеството си на водач на МПС е наказван еднократно за допуснато нарушение по чл.139, ал.1, т.1 от ЗДвП /управление на технически неизправен л.а./ с глоба от 50 лв.- т.1 дп, л.36.

В обобщение – въззивната инстанция в крайна сметка приема, че наказанието по отношение на подс. К. следва да бъде индивидуализирано при превес на смекчаващите отговорността му обстоятелства – млада възраст (18 годишен ученик, понастоящем студент), добри характеристични данни, чисто съдебно минало, критично отношение към стореното, демонстрирано искрено

съжаление и съчувствие към пострадалите, съдействие на органите на досъдебното производство.

Като отегчаващи вината обстоятелства настоящият състав на въззивната инстанция откроява значителното превишаване на скоростта на управление на л.а. в градски условия – над 100 км/ч при разрешени 50 км/ч., както и допуснатото едно нарушение на ЗДвП, за което е санкциониран по административен ред.

Затова и в крайна сметка въззивната инстанция намира за справедливо да преразгледа размера на наложеното на подсъдимия К. наказание „Лишаване от свобода” като намали срока му под средния, предвиден в санкцията на специалната норма (в редакцията ѝ действала към момента на деянието и приложима съобразно правилото на чл.2, ал.2 от НК) – а именно на четири години и шест месеца (54 месеца). Именно наказанието „Лишаване от свобода” в размер на четири години и шест месеца (54 месеца) подлежи и на редуциране с 1/3, предвидено в хипотезата на чл.58 а от НК, предвид протеклото пред първата инстанция съдебно следствие в условията на чл.371, т.2 от НПК. На въззивника следва да бъде наложено наказание „Лишаване от свобода” за срок от **ТРИ ГОДИНИ**.

Корекцията на срока на наказанието лишаване от свобода обвързва въззивната инстанция с обсъждане искането на защитата за приложението на чл.66 от НК спрямо личността на подс. К.. Първите две предпоставки на закона са налице – изпълнено е изискването за срок на изолационното наказание, то е наложено на лице с чисто съдебно минало. Частното обвинение оспорва наличието на третата предпоставка - доколко целите на наказанието биха били постигнати с условно осъждане. Въззивният съд намира, че и тази трета предпоставка е изпълнена - касае се за неосъждано лице, в млада възраст, с добри характеристични данни, със средно образование, студент т.е. личност не просто интегрирана в нашето общество, но и притежаваща значителен ресурс за положително развитие. Затова и поставянето на подобна личност в изолация от семейство, учебна среда и обществен живот не би допринесла за благо на когото и да било. Превантивен и възпиращ ефект по отношение на останалите членове на обществото би постигнало единствено справедливото наказание.

Това е така, защото основен принцип на българското наказателно право е, че наказателната отговорност е лична, т.е. деецът може и следва да бъде санкциониран само за онова конкретно свое поведение, което е обявено от закона за наказуемо. Санкцията трябва да бъде индивидуализирана и съобразена с особеностите на неговата конкретна личност, на характеристиката на деянието, изводими от доказателствата по делото. Затова и въззивната инстанция намира, че наведените аргументи от частното обвинение не могат да послужат като валидна обосновка за утежняване на наказателната репресия спрямо подсъдимия. Наказателната репресия не се осъществява самоцелно. Нейното основното и предназначение е насочено към личността на дееца и въздействието върху него, докато ефективността на

санкцията от гледна точка на обществената ѝ значимост винаги е поставена в пряка зависимост от повлияването на индивида като субект на конкретната наказателна отговорност.

Повереникът на частните обвинители-жалбоподатели по същество поддържа оплакване за неприложимост на института на условното осъждане единствено на база фактите, свидетелстващи за висока степен на обществена опасност на деянието, поради тежкия съставомерен резултат - смърт на една млада жена и причинена средна телесна повреда на друга млада жена. Жалбоподателите явно отдават приоритет на генералната превенция - ефективното въздействие върху останалите членове на обществото.

ВАпС не споделя тези доводи. ВКС в редица свои решения изрично е застъпвал и поддържал виждането, че единствено тежестта на съставомерния резултат, както и видът на допуснатите нарушения на правилата за движение, не елиминират изначално възможността за приложението на чл. 66 от НК. Въпросът за отлагането на изпълнението на наложеното наказание се решава конкретно за всеки отделен случай и обсъждането му не се изключва предварително за нито една категория престъпления. В този смисъл е Решение № 60 от 16.06.2020 г. на ВКС по н. д. № 133/2020 г., III н. о., НК, в което отново е посочено, че преценката дали да се приложи института на условното осъждане се прави във всеки отделен случай при отчитане на конкретната обществена опасност на деянието и дееца и постижимостта на целите по чл. 36 от НК чрез ефективно или условно изтърпяване на наказанието.

В Решение № 97 от 31.10.2019 г. на ВКС по н. д. № 280/2019 г., I н. о., НК върховната инстанция е посочила, че „при тази преценка не се отчитат съставомерни елементи на престъплението, нито се преценяват наново отегчаващите, респ. смекчаващите обстоятелства, доколкото това вече е сторено при дейността на съда по определяне на наказанието по реда на гл. V от НК“. Акцентът следва да бъде поставен върху възможността деецът да се поправи без изтърпяване на наложеното наказание, тъй като специалната превенция е приоритетна цел при решаване на въпроса за изтърпяване на наказанието, без да се пренебрегва общопревантивният ефект.

Това виждане е изложено и в мотивите по т. 1 на ТР № 2 от 22.12.2016 г. на ОСНК на ВКС по т. д. № 2/2016 г. Цитираният тълкувателен акт по обвързващ начин разяснява на съдилищата необходимостта внимателно да съобразяват обстоятелствата, определящи конкретната тежест на извършеното престъпление и характеризиращи личността на дееца, защото те обуславят по-голямата или по-малка степен на обществена опасност на извършеното и съответно нуждата от повече или по-малко интензивно наказателно въздействие, с оглед постигане целите на специалната и генералната превенции.

Частното обвинение твърди завишената лична обществена опасност на подсъдимия. Подобен извод не може обаче да бъде извлечен и от установените факти за личността на подс. К. и цялостното му поведение в обществото. Изцяло положителните характеристични данни за подсъдимия

Ж. К. го очертават като млад човек, който е интегриран в обществото - на 19 години той продължава обучението си, наказван еднократно за управление на технически неизправен л.а. Следва да се отбележи и проявената от подсъдимия критичност към поведението му, довело до загубата на един млад живот и причиняването на средна телесна повреда на друг млад човек, дълбоко осъзнаване на собствената му вина, довело и до психически страдания.

Така изброените обстоятелства позволяват на въззивната инстанция да приеме за налични предпоставките за приложението на чл.66 от НК. Принудителното изолиране на личност като подсъдимия от нормалната му семейна, трудова и социална среда не е нито необходимо, нито оправдано, тъй като не би допринесло с нищо за поправянето и превъзпитаването му, а това е основната цел на наказанието, по отношение на която общопревантивната му функция не може да има приоритет. Приложението на чл.66, ал. 1 от НК в конкретния случай не е за сметка на генералната превенция. Целите ѝ могат да се реализират успешно и чрез прилагане на института на условното осъждане, тъй като то също има своето предупредително и възпиращо въздействие, породено от възможността наказанието да бъде приведено в изпълнение, ако подсъдимият допусне противоправно поведение. Тази угроза в продължение на пет години би съставлявала достатъчен стимул на личността на подсъдимия да се придържа към законосъобразен начин на живот.

В допълнение на горните доводи следва да се посочи, че за успешното обезпечаване на обществения интерес и осигуряване на безопасността на движение по пътищата съществено допринася и кумулативното наказание по чл.343 Г от НК. Лишаването на подс. К. от права да правоправлява МПС за максимално допустимия от закона срок от пет години гарантира, че той няма да участва като водач на МПС в движението по пътищата и по никакъв начин няма да представлява опасност за другите участници в него. Не случайно и законодателят е предвидил кумулативно налагане на наказанието по чл.37 от НК в хипотезите на пътнотранспортни престъпления, тъй като комплексността на двете наказания - Лишаване от свобода и Лишаване от права, постига по всеобхватно въздействие върху личността на дееца и съответно по-обозрима постижимост на целите по чл.36 от НК и без пенитенциарно третиране.

Наложено от ШОС кумулативното наказание „Лишаване от право да управлява МПС“ не следва да бъде коригирано, въпреки намаленото основно наказание, доколкото не надхвърля ограничението по чл.49, ал.2 от НК. Значителната продължителност на лишаването от права, което както вече бе коментирано по-горе, се явява обосновано от обществения интерес за гарантиране безопасността на движението по пътищата. При служебната проверка въззивният съд констатира, че първата инстанция е пропуснала да се произнесе по реда на чл.59, ал.4 от НК и да приспадне времето, през което подсъдимият е бил лишен от възможност да упражнява правата си по административен ред. Видно от писмените материали по делото (т.3 дп,

л.109) със Заповед за прилагане на принудителна административна мярка № 22-0869-000580/29.09.2022 г. по чл.171, т.1, б.Б от ЗДвП, считано от 29.09.2022 г. свидетелството за правоуправление на подс. Ж. К. е било временно отнето до решаване на отговорността за не повече от 18 месеца (т.1, л.30). Горното налага въззивната инстанция да измени присъдата и в тази ѝ част, като се произнесе по основанията на чл.59, ал.4 НК.

По изложените съображения и предвид липсата на други констатирани основания за отменяване или изменяване на присъдата, на основание чл.337 и чл.338 от НПК, въззивният съд

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ присъда № 11/15.06.2023г., постановена по НОХД № 215/2023 г. на Шуменския окръжен съд, като

1. **НАМАЛЯВА** срока на наказанието **ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА** на четири години и шест месеца; на основание чл.58а от НК го намалява с 1/3 и **налага** на подс.К. наказание **ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА** за срок от **ТРИ ГОДИНИ**, чието изпълнение на основание чл.66, ал.1 от НК отлага с изпитателен срок от **ПЕТ ГОДИНИ**;
2. На основание чл.59, ал.4 от НК **ПРИСПАДА** времето, през което подс. К. е бил лишен от възможност да упражнява правата си по чл.37, т.7 от НК – право са управлява МПС, по административен ред, считано от 29.09.2022г.

ПОТВЪРЖДАВА присъдата в останалата ѝ част.

Решението подлежи на обжалване в 15 дневен срок от съобщаването му пред ВКС на РБ.

Препис от решението да се връчи на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____